

THÚC ĐẨY HOẠT ĐỘNG HỢP TÁC QUỐC TẾ VỀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÂN HÀNG TP.HCM

Ngày nhận: 22/4/2015
Ngày nhận lại: 26/6/2015
Ngày duyệt đăng: 10/8/2015
Mã số: 8-15-03

Lê Sĩ Đồng (*)
Nguyễn Ngọc Thạch (**)
Lê Ngọc Thắng (***)
Nguyễn Anh Vũ (****)

Tóm tắt: Hợp tác quốc tế (HTQT) về nghiên cứu khoa học (NCKH) là một xu hướng tất yếu trong quá trình quốc tế hóa hoạt động giáo dục và đào tạo. Thông qua số liệu thống kê và nghiên cứu tình huống thực tế, bài viết phân tích kết quả hoạt động HTQT về NCKH tại Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM (ĐHNH) trong những năm qua. Kết quả phân tích cho thấy HTQT về NCKH đã có nhiều bước phát triển, góp phần nâng cao năng lực nghiên cứu của giảng viên, nghiên cứu viên, sinh viên và cải thiện môi trường khoa học. Tuy nhiên, hoạt động này vẫn còn đang ở giai đoạn khởi đầu với nhiều hạn chế. Từ kết quả phân tích thực tế và cơ sở lý thuyết, bài viết đề xuất định hướng về tầm nhìn cũng như các giải pháp thiết thực để đẩy mạnh HTQT về NCKH của ĐHNH trong giai đoạn 2016-2030.

Từ khóa: Hợp tác quốc tế, nghiên cứu khoa học, năng lực nghiên cứu, môi trường khoa học.

Mở đầu

Trường đại học, theo Rhodes (2001, trang 24) định nghĩa thì đó là "cộng đồng tranh luận và phát kiến". Tương tự, Jaspers (1960) cho rằng trường đại học là "cộng đồng các học giả và sinh viên dẫn thân vào nghĩa vụ tìm kiếm chân lý". Với bản chất như vậy, trường đại học là nơi đào tạo các nhà khoa học, xây dựng tiềm năng sáng tạo khoa học và sản sinh tri thức mới cho xã hội loài người; là nơi lưu giữ và truyền tải những giá trị tinh thần vượt không gian và thời gian của nhân loại. Nói cách khác, dòng chảy chính yếu trong các hoạt động của trường đại học chính là các hoạt động học thuật, NCKH.

Tuy nhiên, kết quả khảo sát tại một số trường đại học ở TP.HCM của một số tác giả (Hoàng Thị Nhị Hà, 2006; Tường Hân, 2015) đã phản ánh một thực trạng là số cán bộ dạy vượt giờ chuẩn khá nhiều, có những giảng viên dạy vượt gấp đôi số giờ chuẩn quy định là 280 giờ, trong khi số giờ dành cho NCKH lại

chiếm một tỷ lệ không đáng kể. Theo Đào Văn Khanh, Phạm Thị Ly và Nguyễn Văn Tuấn (2012), Việt Nam tuy có khoảng 9.000 giáo sư, phó giáo sư cùng với khoảng trên 24.300 tiến sĩ nhưng trong thời gian 10 năm (1996-2005), các nhà khoa học của nước ta chỉ công bố 3.456 công trình NCKH trên các tạp chí quốc tế. Tại ĐHNH nói riêng, quy mô hoạt động NCKH của giảng viên chưa cao, thể hiện ở số lượng đề tài, sách, bài báo khoa học còn khiêm tốn, số lượng công trình công bố quốc tế chỉ đếm trên đầu ngón tay. Một số nghiên cứu trong lĩnh vực quản lý giáo dục đã chỉ ra rằng nguyên nhân của thực trạng này là năng lực NCKH của giảng viên còn hạn chế. Do đó, nâng cao năng lực NCKH của giảng viên của trường đại học là vấn đề rất bức thiết, cần có giải pháp cụ thể và hiệu quả. HTQT về NCKH là một trong các giải pháp quan trọng hàng đầu bởi vì nó mang lại cơ hội chia sẻ và cập nhật tri thức cho các nhà khoa học trong trường đại học, trau dồi kỹ năng nghiên cứu và tăng cường nội lực khoa học chuyên ngành cho nhà trường.